

Narodna štampa mesečno 26 Din, za
izposodbo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon številke
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon številke 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasni po tarifni.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 84.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Pravni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. 507. Savodih: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies
Nr. 105.241.

Prvi bani imenovani

Včeraj je kralj podpisal ukaz o imenovanju jugoslovenskih banov
Za Ljubljano je imenovan bivši minister Dušan Sernec

Ljubljana, 9. oktobra.

Danes se objavlja ukaz o imenovanju novih banov. Včeraj smo na tem mestu podčrtali velik pomen nove banske uprave in ogromno odgovornost, ki jo prevzemajo šefi te uprave. V trenutku, ko so ti šefi imenovani, ne more biti rodoljubnejše želje, kakor je ta, da bi bili svoji nalogi kos. Nekateri izmed njih, kakor vardarski ban Žika Lazič, dosedanja pomočnik ministra notranjih del, zetski ban general Krsta Smiljanič, naš nekdanji mnogozaslужni in popularni ljubljanski divizionar, drinski Velja Popović, bivši dolgoletni šef kabineta ministrskega predsedništva in poznejši minister, savski dr. Šilović, nekdanji višji funkcionar v hrvatski vladi in poznejši mnogozaslужni javni delavec zlasti na socialno-političnem polju, vrbaski gen. Milosavljevič, bivši minister saobračaja, so svoje sposobnosti že dokazali in uživajo ugled in avtoriteto daleč preko granic svojih banovin. Drug, si bodo morali priznati javnosti še zasužiti, kar bo odvisno od pozitivnih uspehov njihovega dela na t. d. duha, v katerem bodo izvajali naloge in predpise oktobrskega zakona, ki je v resnici nekaj osnovni zakon nove jugoslovenske politike.

Koristno je, če si v trenutku, ko se pojavljajo pred nami moške, katerim je poleg državnih upravnih poslov poverjena izvedba oktobrskega zakona, zopet pokličemo v spomin same ideje nove državne ureditve. Ne samo iz izjave predsednika vlade generala Živkovića, temveč iz besedila in določb zakona samega se dovolj jasno vidi, da tu ne gre le za praktična rešenja gotovih upravnih problemov in za postavljanje enostavnejših formul, temveč da oktobrski zakon predstavlja najodločnejši preokret iz dosedanje kolebajoče SHS linije v čisto jugoslovensko smer. Zakon zaključuje dobo borbe in nejasnosti o tem, ali se naj naša država razvija na kompromisno plemenski bazi ali pa na nepopustljivi osnovi narodnega in državnega edinstva. Z novim imenom države je ustvarjena jasnost na znotraj in na zunanji. Jugoslavija je državni ime, jugoslovenstvo je proglašeno za bistvo vsega našega nacionalnega življenja. Vse nejasnosti, ki so ostale iz dnu ujedineja in pozneje iz Vidovdanske ustave, so odstranjene in oktobrski zakon navezuje na najlepše tradicije onega čistega jugoslovenskega nacionalizma, ki je bil za moč in veličino velikega enotnega naroda vedno pripravljen rešiti na regionalne ali plemenske občutljivosti in ki je videl bodočnost tega naroda v postopnem sicer, ali ne premagljivem razvoju k jugoslovenski enoti. Vidovdanska ustava je bila velikopotezen poizkus v tej smeri, toda pokazalo se je, da je omogočila prakso, ki se je sicer protivila njenemu duhu, ali se v stvari povzročila nove separatistične podvige, dajajoč jim z atomizacijo državnega teritorija, katerega posledica je bila naravnost nemogoč centralizem, jakih demagoških argumentov. V naši ožji domovini smo tega imeli, kakor vsakdo ve in zna, več kot dovolj in dobro bi bilo, da se ti časi nikdar več ne povrnejo.

Oktobrski zakon je zagrabil problem tam, kjer so se pokazali nedostaki dosedanjih poskusov. Zakon strogo odklanja plemenski princip tudi tam, kjer se plemenska edinic v glavnem krije tudi z naravnimi pogoji upravnoteritorialne edince. Da je od dravske banovine odzružen slovenski črnomeljski srez ter združen s savsko banovino, na drugi strani pa hrvatski čabarski srez pripojen dravski banovini, to ni le upravno - tehnično, temveč je tudi načelno rešenje: s tem je povdani princip, da Jugoslavija ne pozna plemenskih teritorijev. To je logično: ker v Jugoslaviji ne more biti zedinjene Srbije in ne zedinjene Hrvatske, tudi ne more biti zedinjene Slovenije in le senilni mozgi ali pa politična špekulacija morejo to dejstvo prezreti. S prepovedjo plemenskih društev in odpravo plemenskih zastav zakon svoj protiplemenski značaj še posebno ostro podčrtava.

Na drugi strani pa je oktobrski zakon pogumno razdril fikcijo, da je razbitje državnega teritorija na nesposobne, ker premajhne upravne edince in centralizacija uprave kakršnakoli garancija za provedbo in ohranjanje državnega in narodnega edinstva. Razdelil je državo na devet velikih upravnih teritorijev ter je izvedel dalekosežno dekoncentracijo uprave, usvojil je torej princip, ki se je popreje množim zdel opasen, ki so ga pa baš najodločnejše jugoslovensko orijentirani ele-

Beograd, 9. oktobra. AA. Danes je Nj. Vel. kralj podpisal ukaz o imenovanju banov. Ukaz se glasi:

Mi, Aleksander Prvi,
po milosti božji in volji naroda kralj Jugoslavije, postavljamo na predlog predsednika našega ministrskega sveta in našega ministra notranjih del ter na osnovi čl. 5 in 8 zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja:
za bana dravske banovine **SERNECA DUŠANA**, bivšega ministra in profesorja vseučilišč v Ljubljani,
za bana savske banovine **dr. ŠILOVIČA JOSIPA**, profesorja vseučilišč v pokoju in člana Vrhovnega zakonodajnega sveta,
za bana vrbanske banovine **MILOSAVLJEVIČA SVETISLAVA**, ministra v pokoju,
za bana primorske banovine **dr. TARTAGLIO IVA**, odvetnika in vodžupana mesta Splita,
za bana drinske banovine **POPOVIČA VELIMIRA**, ministra v pokoju,
za bana zetske banovine **SMILJANIČA KRSTO**, armijskega generala v pokoju,
za bana dunavske banovine **POPOVIČA DAKO**, bivšega ministra,
za bana moravske banovine **NESTORVIČA GJORGJA** državnega svetnika v pokoju in člana Vrhovnega zakonodajnega sveta,
za bana vardarske banovine **LAZIČA ŽIVOJINA**, pomočnika ministra notranjih poslov.
Predsednik našega ministrskega sveta, naš minister notranjih poslov naj izvrši ta ukaz.
9. oktobra 1929. v Beogradu. **ALEKSANDER, s. r.**
Predsednik ministrskega sveta, minister notranjih poslov, častni adjutant Nj. Vel. kralja, divizijski general **PETER ŽIVKOVIČ.**

Inž. Dušan Sernec

Je bil rojen l. 1882. v Mariboru, kjer je dovršil gimnazijo, nakar je absolvirati tehniško visoko šolo v Gradcu in elektrotehniko v Karlsruhe. Iz privatne službe je prestopil inž. Sernec v službo kranjskega dež. odbora ter postal direktor elektrarne v Završnici. Pridružil se je bivši SLS, ki mu je leta 1925. poverila skupščinski mandat. L. 1927. je bil g. Sernec minister gradbeni v takratni Uzunović-Koroševići vladi. Nekaj let sem je inž. Sernec tudi profesor na ljubljanski univerzi ter je bil pri prenosu ljubljanskega obč. sveta po 6. januarju imenovan za podžupana.

Dr. Josip Šilović

Je rojen l. 1858. v Praputnjaku. Gimnazijo in univerzo je dovršil v Zagrebu, kazensko pravo in proces pa je študiral na univerzah na Dunaju, v Lipnici, Bologni in Neapolju. Kot univerzitetni profesor, v Zagrebu je izdal mnogo odličnih pravnih študij in strokovnih knjig. Ogromne so njegove zasluge na socialnem in karitativnem polju v Zagrebu in na vsem bivšem Hrvatskem.

General Svetislav Milosavljevič

Je rojen 25. avgusta 1882 v Nišu. Po absolviranju gimnazije je stopil v vojni akademijo, kjer je bil pozneje profesor te akademije. Kot načelnik prometnega oddelka glavnega generalnega štaba se je bavil zlasti s prometnimi vprašanji in je bil zaradi tega l. 1927 upokojen in imenovan za prometnega ministra. Pri volitvah l. 1927. je bil na listi bivše radikalne stranke izvoljen za poslanca. Kot profesor vojne akademije je izdal več strokovnih vojaških knjig. Poleg visokih jugoslovenskih odlikovanj, ima tudi francoska, angleška, rumunska in poljska odlikovanja.

Dr. Ivo Tartaglia

roj. l. 1880 v Splitu, kjer je dokončal gimnazijo, nakar je absolvirati pravne študije na Dunaju, v Pragi, Zagrebu in Gradcu. Po končani študiji se je posvetil advokaturi in se nastanil v svojem rodnem mestu. Že od zgodnje mladosti se je odlikoval po svojem nezlomljivem nacionalizmu in si je stekel v borbi za naše Primorje in Dalmacijo velike zasluge. Bil je dolgoletni župan v Splitu.

menti vedno znova priporočali kot pravi. Mnoge odločitve so sedaj prenešene iz Beograda v Ljubljano. Zagreb, Skopje, Split itd., ali baš vsled tega zveza z Beogradom ne bo zrahljana, temveč nasprotno, ona bo učvrščena.

Da se velike ideje novega zakona tudi v praksi izkažejo, v tem leži naloga in odgovornost prvih banov, ki so poklicani, da kot pomočniki vlade, prosti vsakih obvez iz preteklosti, svobodni vsakih partijskih ozirov, na terenu dovedejo do zmage idejo narodnega in državnega edinstva. Vršili bodo svojo dolžnost pod budnim očesom vsega naroda in posebno še spremljani z največjo pozornostjo od vseh iskrenih in zavernih jugoslovenov, ki ničesar bolj ne želijo, nego da bi se posrečila velika naloga, katero so prevzeli.

Velja Popović

Je rojen l. 1886. v Buljanah v Šumadiji. Dovršil je pravne študije v Beogradu in Curia. Udeležil se je balkanske in svetovne vojne ter se pozneje uveljavil v državni službi, kjer je bil nekaj let šef kabineta v ministrskem predsedništvu. Ponovno je bil izvoljen za poslanca, v zadnji Vukičevićevi vladi pa je bil minister brez portfelja. Po 6. januarju je g. Popović odrl odgovornost pisarno v Beogradu. Ban Velja Popović se je že kot dijak mnogo uveljavil v nacionalnem pokretu. Udeležil se je kot predsednik akad. društva »Obilič« tudi ljubljanskega narodnega dijaškega kongresa leta 1908. ter je takrat v imenu srbske mladine položil venec na Lunderjev in Adamičev grob. Velja Popovića združujejo tudi danes mnoge prijateljske zveze z nacionalnimi krogi širom Jugoslavije.

Krsta Smiljanič

armijski general, je bil rojen 17. decembra l. 1868. v Ljubici pri Užici, kjer je študiral gimnazijo, l. 1888. pa je stopil v vojni akademijo. L. 1913. je postal generalštabni polkovnik, 21. oktobra 1918 general. 21. oktobra 1928 pa armijski general. Novi cetinjski ban je dobro znan tudi Slovencem, ker je bil od 1. februarja 1919 do 2. maja 1920 komandant dravske divizijske oblasti v Ljubljani, kjer je zapustil najlepše spomine. V tem času je vodil na Ko. roškem ofenzivo naših čet, ki so tedaj zasedle tudi Celovec. Preden je postal komandant dravske divizijske oblasti, je bil od 8. decembra l. 1918. do 1. februarja l. 1919 šef vojn. misije v Ljubljani. Nazadnje je bil do svoje vpokojitve armijski komandant v Sarajevu.

Daka Popović

Je bil rojen l. 1886. v Novem sadu, kjer je dovršil realko, nato pa tehniko v Budimpešti. Po prevratu je bil imenovan za direktorja železniške direktorije v Subotici, pozneje pa za gradbenega direktorja v Novem Sadu. L. 1927. je bil izvoljen na radikalni listi za narodnega poslanca, l. 1928. pa je bil v Koroševići vladi minister agrarne reforme. Po razpustu Narodne skupščine je bil imenovan za člana Vrhovnega zakonodajnega sveta.

Gjorgje Nestorović

Je rojen l. 1864 v Požarevcu. Po končani gimnaziji je dovršil pravne študije v Beogradu, nakar je stopil v državno službo kot sodnik in je bil 10 let predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu. V letih 1918 do 1920. je bil izvoljen kot zastopnik Beograda v Narodno skupščino. L. 1914. je bil župan Beograda. Na glasu je zlasti kot pravni strokovnjak in je izdal več knjig, med katerimi je najvažnejše njegovo menično pravo. Po prevratu je bil profesor privatnega prava na beograjski univerzi. Bil je član Državnega sveta in tudi član Vrhovnega zakonodajnega sveta.

Žika Lazič

Je rojen l. 1876 v Svrčkovcih, pravne študije je absolvirati na Dunaju, policijsko upravno stroko pa v Nemčiji, Italiji in Avstriji. Kot policijski in politično upravni strokovnjak je postal načelnik oddelka za javno varnost v notranjem ministertvu in nato pomočnik notranjega ministra. Novi ban velja za najboljšega poznavalca razmer v Južni Srbiji.

Izvolitev člana rumunskega regentstva

Po dolgotrajnem pogajanju je bil dosežen sporazum -
Buzduganov naslednik je sodnik kasacije Saraceanu

Bukarešta, 9. oktobra. p. Za današnje skupno sejo rumunskega parlamenta in senata, na kateri se je vršila volitev novega člana regentskega sveta namesto umrlega Buzdugana je vladalo v vseh krogih veliko zanimanje. Seja je bila sklicana za 10. uro dopoldne, vendar pa je do volitve prišlo šele popoldne. Kljub dolgotrajnim pogajanjem, ki so trajala vso noč, ni prišlo do sporazuma glede kandidata. Z ene strani se je forsirala kandidatura kraljice vdove, z druge strani pa kandidatura generala Brezana. Niti ministrski svet si ni bil edin. Seja vlade je trajala od 8. jutraj pa vse do 1. Po dolgotrajnih debatah je prišlo končno v vladi do sporazuma ter je bil postavljen za kandidata predsednik kasacijskega sodišča Konstantin Saraceanu, ki je bil l. 1919. minister v Aurescovi vladi.

Bukarešta, 9. oktobra. AA. Skupna seja senata in skupščine, ki sta se sestali kot narodno predstavništvo, da izvolita novega člana nameštstva se je pričela opoldne. Predsednik Stepan Popcio je prečital ukaz o sklicanju narodnega predstavništva ter člene ustave, ki se nanašajo na pravilnik. Nato je predsednik vlade Maniu govoril o zaslugah pok. namestnika ter napravljal s svojim govorom na vse prisotne najgloblji vtis. Govorili so še prof. Jorga in dr. Lupu ter zastopniki madžarske, nemške in židovske manjšine, ki so izjavili, da so-

čustvujejo z vsem narodom zaradi težke izgube, ki je zadel s smrtjo namestnika Buzdugana rumunski narod.

Po otvoritvi debate je prvi povzel besedo predsednik vlade, pozivajoč poslance, naj glasujejo po svoji vesti. Prof. Jorga je v debati izjavil, da mora v sedanjem trenutku prenehati vsakršna politična borba, ker gre za velike narodne interese, ker je regentstvo vprašanje vsega narodnega življenja. Treba je vsekakor računati z do stojanstvom visokega položaja regentov, ki naj ga zavzame v smislu tradicije ali visok uradnik ali osebnost velikega vpliva med ljudstvom. Prof. Jorga se je izjavil za drugo alternativo. Socialni demokrat Fluareas je prečital deklaracijo za republiko. Govorniku je odgovoril predsednik vlade Maniu, čigar besede so prisotni sprejeli s splošnim odobravanjem in s klici »Živla rumunska dinastija. Živel regentski svet.« S tem je bila razprava zaključena. Pri glasovanju je prejel kasac. sodnik Konstantin Saraceanu od 493 glasov 445 glasov in bil tako izvoljen za naslednika Buzdugana. General Brezan je prejel 22 glasov, bivši princ Karel 9 glasov. Za republiko je bil oddan 1 glas.

Novoizvoljeni namestnik je položil pri sego ob 16. uri. Namestnik Saraceanu se je narodil l. 1862.

Angleški tisk pozdravlja pomorsko razorožitev

Za rešitev sporov orožje ni potrebno — Orožje je treba predati v pluge

London, 9. oktobra o. Angleško časopisje zelo simpatično pozdravlja angleško vabilo na konferenco petih držav za pomorsko razorožitev v Londonu. Časopisi naglašajo, da tvori nota pomemben korak naprej, akoravno končna rešitev razorožitve na morju še ni proste vseh težkoč. »Daily Herald« pravi, da je besedilo povabila širokogrudno in pušča prizadetim državam popolno prostost akcije. Govori se, da se bo konferenca lotila vprašanja revizije programa washingtonske konference glede nadomestitve vojnih ladij, križark, torpilcev in podmornikov, s katerim se omenjena pogodba ne bavi. Vendar dnevni red konference ni še določen. »Daily Telegraph« naglašajo, da hoče London in Washington dati novo pobudo za rešitev vračanja pomorske razorožitve. Naravno je, da ta inicijativa poteka s strani držav, ki so na tem problemu najbolj zainteresirane, in ki so srečno premostile vsa nesoglasja v tem vprašanju.

»Daily News« pišejo, da ne more biti govora o ekskluzivni zvezi med Zedinjenimi

državam in Anglijo. O poteku pogajanj so bile druge države izčrpano informirane in Macdonald sam je v nagovoru v ameriškem senatu izrecno naglašal, da misel ekskluzivne zveze ne bi bila dopustna niti v Angliji niti v Zedinjenih državah. »Daily Chronicle« pravi: »Ves položaj je bil iz temelja premenjen s protivojnim paktom. Vse veličje so podpisale določbo, da se odpove dujejo vojni in s tem priznalo, da ne rabijo orožja za rešitev medsebojnih sporov.

Sedaj je čas, da pokažejo svojo odkritosrčnost, s tem da spremenijo orožje v pluge.« Manchester Guardian« naglašajo, da je ameriško-angleški sporazum glede vprašanja križark sad medsebojnega zaupanja, ki med drugimi evropskimi državami še ni zavladalo. Toda v tem oziru se lahko mnogo doseže in tudi aritmetična omejitev oboroževanja bi bila koristna. Vsak napredek na poti razorožitve bi utrdil medsebojno zaupanje držav in pripomogel k uspešni rešitvi tega vprašanja, ki je tako velike važnosti za celokupno človeštvo.

Triumfalen povratek Venizelosa v Atene

Velikega državnika je sprejela stotisočglava množica s silnim navdušenjem — Venizelos o grškojugoslovenskem prijateljstvu

Atene, 9. oktobra. AA. Sinoči ob 8. je prispel v Atene ministrski predsednik Venizelos. Na kolodvoru so ga pričakovali vsi ministri razen onih, ki so se mu bili peljali nasproti do Soluna in so se vračali skupno z njim. Pred postajo je bila zbrana ogromna množica ljudi, ki je spremljala Venizelosa na glavni trg, kjer se je zbralo med tem že okrog 200.000 ljudi. Z balkona palače prometnega ministertva je imel Venizelos govor na množico, ki so mu ves čas prireale navdušene ovacije. V svojem govoru je Venizelos opisal vtise, ki jih je dobil v inozemstvu ter na kratko orisal rezultate svojega dela. Nato se je dotaknil vprašanj, o katerih so razpravljali v Haagu in v Ženevi, in je končno omenil tudi svoje posete v evropskih prestolnicah. Množica je poslušala njegov govor z velikim zanimanjem, navdušenjem in odobravanjem. Ogromni reflektorji, sviranje godbe in številni megafoni, ki so bili razvrščeni po mel-

stu, so še bolj povečali to grandiozno in spontano manifestacijo atenskega prebivalstva, ki vidi v Venizelosu svojega največjega državnika.

Atene, 9. oktobra. AA. Ministrski predsednik Venizelos je po svojem povratku izjavil atenskim dopisniku »Agencije Avale«: »Zadovoljen sem s svojim potovanjem skozi Jugoslavijo prav posebno še zato, ker so postali naši medsebojni odnosi naravnost bratški; moja radost je povečala še dejstvo, ko sem videl, da je sporazum med nami končno definitiven. Smatram, da je velika zasluga že v tem, da sta se naša dva naroda medsebojno spoznala. Ti stiki se morajo nadaljevati s posredovanjem naših trgovcev, intelektualcev in dijaštva. Zadovoljen sem, da tisk obeh držav recipročno vrši propagando. Neizbriven vtis je napravil na mene vaš kralj, čigar delo na reformi države sem spremljal z največjim zanimanjem.«

Grupacija čl. strank za bodočnost

Praga, 8. okt. h. Jutri se bo vršila seja ministrskega sveta. Sestal se bo tudi stalni odbor, ki zastopa sedaj parlament. Zaradi demisije dveh slovaških klerikalnih ministrov bodo slovaški klerikalci v stalnem odboru odklonili vladne predloge. Zato bodo z vladno koalicijo glasovali narodni socialisti pri odobritvi proračuna za mesec januar 1930. Iz te konstelacije se vidi, da se, je vladna koalicija že sporazumela za bodočnost z narodnimi socialisti.

Macdonald — ameriški častni doktor

Washington, 9. okt. o. Davi je bil Macdonald na univerzi Jurija Washingtona promoviran za častnega doktorja prava. Popoldne je posetil Mount Vernon, kjer je položil venec na grob Jurija Washingtona in neznanega vojaka Nocoj se Macdonald formalno poslavi v Beli hiši od predsednika Hooverja in odpotuje jutri jutraj v Philadelphijo in v New York.

Ameriška ponudba za zgradbo jadranskih hotelov

Beograd, 9. okt. AA. V Beograd je prispel z Dunaja g. Gordon Smith, znan prijatelj našega naroda, ki se je tekom svetovne vojne boril v naši vojski. Gospod Smith je v Beogradu predložil predlog ameriške finančne tvrdke, ki namerava zaprositi za koncesijo, da lahko zgradi na naši jadranski obali 4. velike, moderne in luksuzno opremljene hotela. Hoteli bi se gradili v Splitu, Kotoru ali Ercegovnem, v Dubrovniku in Sarajevu.

Imenovanje podbanov

Beograd, 9. oktobra. r. Kakor se duje, bodo za bani prihodnje dni imenovani tudi njihovi pomočniki v smislu zakona z dne 3. oktobra.

Pod vlakom

Jajce, 9. oktobra. E. Na železniškem mostu med Dobrinjem in Golem je vlak povozil neko Marko Perić, neko drugo žensko pa težko ranil. Ženski nista videli prihajajočega vlaka, kar je povzročilo nesrečo.

Prvi polet na progi Beograd-Dunaj

Otvoritev redne zračne zveze med Jugoslavijo in Avstrijo — Prvi potniki — Letalo v Gradcu

Beograd, 9. okt. p. Danes dopoldne je bil na svečan način otvorjen zračni promet na progi Beograd-Zagreb-Gradec-Dunaj, ki ga bosta vzdrževali dogovorno avstrijska in jugoslovenska zračna prometna družba. Ob 10. dopoldne so se zbrali na beograjskem letališču zastopniki naše in avstrijske zrakoplovne družbe, avstrijski poslanik s soprogom, zastopniki vojne letalstva in predstavniki gospodarskih krogov z generalnim direktorjem Narodne banke na čelu. Pred odletom letala je imel zastopnik jugoslovenske zrakoplovne družbe g. Tadija Söndermayer dogovor, v katerem je naglasil veliko važnost nove zračne zveze, ki naj družbi oba naroda in dovede do tesnejših gospodarskih in kulturnih stikov med obema državama. Med vzlikanjem mnogostevilnega občinstva se je dvignilo

letalo v zrak in po par krogih nad letališčem izginilo v daljavi. Letalo sta pilotirala piloti Križevski in Nikitin, ki sta na glasno kot naša najboljša civilna letalca. Kot prvi potniki so odpotovali z letalom inž. Söndermayer, kot zastopnik avstrijske zrakoplovne družbe inž. Hörmann ter dva trgovca, eden iz Zemuna in eden z Dunaja. Gradec, 9. okt. AA. Danes ob 3.40 dopoldne je prispel v Gradec iz Zagreba prvi potniški avijon novootvorne zračne zveze Beograd-Zagreb-Gradec-Dunaj. Prvega poleta na tej novi zračni progi sta se udeležila dva potnika. Jugoslovensko letalo so pozdravili naš generalni konzul in lokalni letalski interesi. Po mali zakuski je letalo nadaljevalo pot na Dunaj ob 4.10.

Jugoslovenskim naprednim akademikom!

Jugoslovensko napredno akad. društvo »Jadransko« Vas danes ponovno poziva, da stopite v njegove vrste ter pomnožite no-gočno falango jugoslovenske napredne omladine na naši univerzi.

Idejni temelji našega društva so vam znani iz našega predhodnega programa; kdor se želi seznaniti s podrobnostmi programa, mu more dobro služiti brošurica o programu in pravilih, ki je vsakomur brezplačno na razpolago v društvenem tajništvu. Tam dobite tudi brošurico s kratkim pregledom »Jadranskega« dela v poslednjih letih. Hočemo vas zato danes seznaniti z glavnimi obrisi »Jadranskega« delovnega programa za tekoči zimski semester. To zlasti iz razloga, ker je odbor prejel že več zadevnih vprašanj iz vrst starejših članov, in kar je posebno razveselilo: zlasti iz vrst novincev iz Ljubljane, Maribora, Celja, Kočevja in tudi iz južnih krajev naše domovine. Novincev se je do sedaj vpisalo že lepo število, prihajajo pa še vedno ugodne vesti iz navedenih mest. To nam daje slutiti, da smo na pragu preropenja vsega našega pokreta. Odbor se zaveda, važnosti tega trenutka ter je sestavil delovni program, ki nudi vsakemu članu možnost udeleževanja.

Polagajoč največjo važnost na pravilno vzgojo naših najmlajših tovarišev bo »Jadransko« letos po dveletnem prestanku zopet priredil »Novinski tečaj« z referati: »Idejni program »Jadranskega««, »Naloge jugoslovenskega naprednega akademika«, »Društveno življenje na naši univerzi« itd. Referati bodo predvidoma g. starejšine dr. Kramer, dr. Bajčić, dr. Rape in tovariši Jalenc, Kostil in Zajec. Novinski tečaj, ki bo obvezen za vse novince, dostopen pa vsem članom, se bo vršil v ponedeljek, 21. t. m. in v četrtek, 24. t. m. — Kulturno-znanstvena sekcija si je za svoje prireditve zaenkrat rezervirala dneve 7., 14., 21. in 28. novembra, 4. in 12. decembra ter 16. in 23. januarja. Te dni bodo izmenoma priređene večje predavanja s splošnimi temami in predavatelji — odlični predstavniki našega javnega življenja ter manjši debatni večeri, na katerih bodo referirali člani. Vodstvo teh večerov je poverjeno tov. Hrovatnu. Glede na dejstvo, da je letos po daljšem prestopu prišlo v »Jadransko« zopet nekaj mladih literatov, je odbor poskrbel, da bo tudi tem dana možnost udeleževanja. Glede na nužno potrebo obnove glasila jugoslovenske napredne omladine, je bila poverjena 6-članski komisiji sestava elaborata o uredniški in upravniški plati lista. Če ne bomo nateleti na prevelike finančne neprilike, bo tudi ta zadeva v kratkem povoljno rešena. Komisija je dobila rok 10 dni za izdelavo elaborata, tovariši, ki bi ji imeli dati nasvetov ali želeli dobiti pojasnila, naj se javijo tovaršu B. Pucu ali Komunu. — Seveda bo tudi »Jadransko« dramska sekcija nadaljevala s delom. Ko bo natančnejši program tudi za to sestavljen, bo članom objavljen na deski. Razume se, da bo tekom semestra redno poslovala društvena knjižnica s par tisoč knjigami in dobro kurjena čitalnica z vsemi, za nas važnimi časopisi. — Za šahiste je razpisal turnir za prvenstvo »Jadranskega« s petimi nagradami od 100 do 30 Din: več brzorotirjev in ping-pong. Na novo bo uveden v »Jadransko« match-pong. Zadevne potreščine so že naročene in bodo v 10 do 14 dneva že nudile prijetno razvedrilo članom. Seveda bo prirejen tudi ping-pong turnir: za novince poseben. Po možnosti bo prirejen par izletov, zlasti pozimi na smučeh. »Jadransko« bo letos zopet priredil svoje plesne vaje in Slovenski večer.

Da bo program popoln, naj omenimo, da smo letos ponovno pokrenili vprašanje prireditve bivših »Slovenčanov« v našo Starejšinsko zvezo. Tudi to vprašanje smo poverili v podrobno proučitev četvorici naših kolegov. Odbor, ki je ta program sestavil, ima trdno voljo, da ga tudi v celoti prevede, računajoč na izdatno pomoč vsega članstva. Zavedamo se seveda na drugi strani, da bomo nateleti na denarne težkoče, kajti vedeti je treba, da niti Jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadransko«, niti posamezni člani nima o dostona do javnih še manj do skritih fondov... Zato pa imamo veliko voljo do dela in veliko zaupanje v sebe same. In to je več vredno! Vpisovanje v »Jadransko« se vrši dnevno od 10. do 12. v društvenem tajništvu (Tomanaova 3). Odbor poziva tudi vse stare člane, da po določitih poslovnika obnove svoj vpis v društvo v najkrajšem času, ker sicer avtomatično preneha njihov članstvo. — Odbor, i. n. a. dr. »Jadransko«.

Kongres za svetovni mir v Atenah

Atene, 9. okt. AA. Na današnji seji kongresa za svetovni mir se je razpravljalo o mandatu v Palestini in o potrebi novih izpremeh glede tega mandata. Seji je deloma prisostvoval predsednik grške vlade Venizelos. Pozdravil je kongres z izjavo, da se je Grčija dovolj bridko seznanila s slabimi stranmi vojne. V svojo staro domovino so se morali ponovno zateči mnogi Grki iz krajev, kjer so bivali stoletja. Navzlic temu pa je Grčija odločno pripravljena spoštovati sedanje stanje in mir. Če pa že ni mogoče zatreti vojne, naj se prepove zasebna proizvodnja orožja. Zatem je kongres počastil spomin prejšnjega tedna preminulega nemškega ministra zunanjih del dr. Stresemanna.

Izlet bolgarskih dijakov v Italijo

Solija, 9. oktobra. AA. Danes je 25 bolgarskih študentov pod vodstvom prof. Filova odpotovalo na ekskurzijo v Italijo, kjer bodo obiskali razna mesta.

Vihar porušil letalske lope

Madrid, 9. oktobra. O. Tukanjši ogromne lope vojaškega letališča je silni vihar skoro popolnoma razdejel. Uničena so bila tudi tri letala.

Pomorska razorožitev

Macdonaldova pogajanja z ameriškim predsednikom Hooverjem so že toliko dozorela, da je angleški zunanji minister Henderson povabil pomorske vele-sile na konferenco petih, ki naj bi se vršila v začetku tretjega tedna prihodnjega leta v Londonu. V vabilu tudi Henderson, da ni nobene nerešene točke, ki bi mogla resno ovirati končni sporazum. Nadalje navaja načela, ki jih sprejemata obe anglosaški državi kot podlago za novo razmerje sil na morju.

Zanimivo je predvsem, da je v celoti prodrla paritetno načelo, ki so ga Zedinjene države za oklopnice dosegle že na konferenci v Washingtonu l. 1922. In pozneje vedno zahtevale, da obvelja tudi za vse ostale pomorske bojne enote. Ta pariteta se odnaša na izenačenje vojne brodovja med Zedinjenimi državami in celotnim britskim imperijem z vsemi dominijoni in ne morda zgolj Veliko Britanijo. Da bi se doseglo neko zmanjšanje števila bojnih ladij, predlagata Washington in London, naj se podaljša sedaj veljavna doba, po kateri se smejo stare oklopnice in velike križarke zamenjati z novimi. Končno izražata obe vladi željo, naj bi se podmornice sploh odpravile.

Po vsem tem se more mirno reči, da je po večletni debatni borbi o vprašanju odnošaja sil Amerika zmaga na celi črti in da je Velika Britanija na celi črti odnehala. O kakem kompromisu tu ni govora, ko velja izenačenje ne-le za cel britski imperij, ampak tudi za vse kategorije bojnih ladij. Do nastopa druge Macdonaldove vlade je angleška admiraliteta vedno trdila in z njo tudi londonska vlada, da bi popolno izenačenje pomorskih sil Zedinjenih držav in britskega imperija dejansko pomenilo absolutno premoč prvih. To pa zato, ker rabi imperij za obrambo svojih razsežnih obali in za vzdrževanje zvez z dominijoni in kolonijami, ki so razsejane po vseh delih sveta, znatno večje število lahkih križark kot pa Zedinjene države, ki so v glavnem omejene na en sam kontinent. Soročje teh zemljepisnih razmer bi mogle Zedinjene države ob poljubnem času na poljubnem kraju skoncentrirati večje bojne brodovje ter bi tako dejansko obvladale situacijo.

Anglija bi ne le zgubila svojo nekdanjo premoč na oceanih, marveč bi bila potisnjena na drugo mesto. Na to okoliščino so se Angleži doslej vedno sklicevali in prav so jim dajali tudi pomorski strokovnjaki drugih držav. Če je zdaj londonska vlada bodiši zato, ker je uvidela, da nima toliko denarja, da bi mogla začeti oboroževalno tekmo z Zedinjenimi državami, bilo zato, ker je na temelju svojega socijalističnega programa pripravljena vse tveganje za znižanje in omejitve v oboroževanju, opustila staro britsko tezo, je to predvsem njena in angleškega naroda stvar. Ostali svet more sporazum med Ameriko in Anglijo v tem oziru samo pozdraviti, ker so se baš vsled neomirljivosti obeh staljših razbila vsa dosedanja pogajanja o pomorski razorožitvi, kakor se nova določitev razmerja med morskimi bojnimi silami navadno netočno imenuje.

Sporazum med obema anglosaškima silama bo gotovo olajšal pogajanja na pomorski konferenci, čeprav ne bo šlo brez velikih težav, saj se že zdaj oglašajo Japonska z zahtevo, da se razmerje med vojnimi mornaricami zboljša njej v prid. Vse kaže, da Tokio ne bo narajal sprejeti ključa, ki je bil l. 1922. določen za velike bojne ladje, marveč si bo prizadeval izbiti koncesije pri srednjih in lahkih edinicah. Prav tako je celja Francija enodušna v naziranjih, da se ji mora v istih kategorijah vzdržati prednost pred Italijo, ki ima svoje kolonije blizu in vse brodovje osredotočeno na enem morju. Vemo pa tudi, da v Rimu odločno zahtevajo izenačenje s Francijo tudi za manjše enote, kot so ga l. 1922. dosegli v Washingtonu za velike bojne ladje. O popolni sporazumni odpravi podmornic je komaj vredno govoriti, ker so te najučinkovitejše orožje malih pomorskih držav, ki ne morejo misliti na napad, ampak samo na obrambo svojih obal. Če bi se ukinile podmornice, bi bile vse te države izročene z morske strani na milost držav s težkim brodovjem, med temi pa bi Zedinjene države in za njo Anglija ostale edina arbitra. V tem primeru bi mogle suhozemske sile tem manj prištati na anglosaško tezo o razorožitvi na kopnem in v zraku, ker bi to značilno, da bi Ameriki in Angliji ostala vloga policistov nad razoroženim svetom.

Navzlic vsem pomislekom in težavam, ki jih bo še rešiti, pa se mora pozdraviti napredek pogajanj v Washingtonu, zakaj brez sporazuma določitve razmerja morskimi sil ne more zavesti splošnega znižanja in omejitve v oboroženju nikamor naprej. To se je v Ženevi vselej izkazalo. S sporazumom med Ameriko in Anglijo bi bila odstranjena velika, morda največja ovira.

Tatvina na francoskem poslaništvu v Berlinu

Berlin, 8. oktobra. S kot storila velike ratvine draguljev v francoskem poslaništvu so danes aretirali vratarja poslaništva, bivšega polkovnika v ruskem generalnem štabu Mihajlova Mihajlov je ukradel dragocenosti, ki so jih pa vse zopet našli, le v to svrhu, da se maščuje nad šoferjem poslaništva, s katerim je prišel v sovražstvo. Tatvino je inšceniral na ta način, da je padel sum na šoferja. Tudi šofer je Rus ter je bil svojčas ritmojster v carski vojski.

ODOL DENTIFRICE

čistilna-osvežujoča-štedljiva

Strelji na polharja

St. Gotard, 9. oktobra. V trojanski okolici so se pojavili zadnje dneve nekateri polharji, ki so lovili mastne kožuharje, in jim je bil lov primerno poplačen.

Eden izmed njih pa je lovil dan ali dva v gozdovih okrog St. Gotarda. Pastirji so opazili tuljca, ki jim je postal sumljiv iz razloga, ker ni ves čas zapustil hoste.

O sumljivem tuljcu se je zvedelo med kmeti, ki niso vedeli, da se zanima možak le za polhe. Domnevali so, da je to kak stopač, ki ima že namene, in je išče prilike, da bi kje podtaknil ogenj.

Kmetje so postali na tuljca pozorni. Eden izmed njih pa se je oborožil celo s puško, da prežene nevarnega pohajčaja.

Samotnemu polharju pa je menda pošla vsa hrana. Proti večeru se je napotil kar proti naši vasi. Došleca je opazoval neki kmet.

— »Požigalec prihaja,« — si je rekel. — »Poznam ga po črni obleki in sivi čepici. Ravno tak je, kakor so ga opisali drugi.«

Kmet je stekel po puško, skril se je in opazoval, kaj bo storil — »požigalec.«

Z grozo je opazil kmet, da je tuljec, prišedši do njegovega kozolca, izvelkel vžgalico, in jo — zapalil.

»Zažiga,« — se je prestrašil kmet in je povlekel za petelina. Strel je zadel k sreči v — kozolec. Polhar se je zavedel nevarnega položaja in je urno stekel čez polje. Za njim sta priživžgala še dva strela, a sta istotako zgrešila.

St. Gotardčani so preplašeni stekli na prosto, kjer so čuli, da je sumljiv tuljec že poskušal požig, a je bil baš o pravem času preganjan.

V Trojanah pa so šele zvedeli o pomoti, ki bi postala lahko usodna, in bi kmet skorj ustrelil polharja, ki si je le hotel prižgati cigareto.

— »Po trojanski okolici pa ne bom nikoli več polharil,« se je moč ves preplašen poslavljajal od svoje družbe.

Napoleonova številka

„Življenja in sveta“ izide jutri, v petek z bogato vsebino in ilustracijami
Cena Din 2.—

Tretji članek Rothermerea o Nemčiji

London, 8. okt. g. Lord Rothermere objavlja danes v »Daily Mailu« tretji članek o Nemčiji. Rothermere ugotavlja, da ima nemški narod vse, kar potrebuje. Nemčija v vseh važnejših stvareh prednjači Angliji. Celo največja industrijska mesta v Nemčiji ne napravljajo tako depremirajočega vtisa, kakor angleški industrijski kraji. Posebno zanimivo so velikanske fuzije v raznih nemških industrijah, ki so imele za posledico brezprimerno racionalizacijo. Nemška gospodarska moč je postala večja, nego je bila pred vojno. Angleška vlada mora z vsemi sredstvi podpirati angleško industrijo, da prepreči njeno nazadovanje.

Izvoz žita

Vel. Bečkerek, 9. oktobra č. Tu je bila včeraj konferenca, na kateri se je razpravljalo o izboljšanju izvoza žita. Na konferenci so govorili tajnik novosadske borze Petrovič, veletrgovci z žitom Krajačević, predsednik bečkereške zbornice Janković in razni izvozniki žita. V glavnem so govorili o poudarjanju, da je treba za povečanje izvoza izpolniti pred vsem dva pogoja, zboljšati kvaliteto ter povečati produkcijo, kar se more doseči samo z reformo poljedelstva, predvsem z uporabo oplemenjenih semen in intenzivnim obdelovanjem zemlje. Na konferenci niso bili sprejeti nobeni sklepi, pač pa bodo na njej izrečena mnenja predložena v razpravo trgovski zbornici v Vel. Bečkereku.

Sokolski koncert v Ljubljani

ki ga je priredil sokolski pevski zbor iz Moravske Ostrave snoči v filharmonični dvorani, je bil bržkone zaradi skrajno neugodnega vremena le povprečno obiskan. Točke koncertnega sporeda, ki jih je zbor pod vodstvom pevovodje gosp. Hradila zapel brezhibno, so žele ogromen aplavz in so koncertanti prešli od pevskega zhora Glasbene Matice ljubljanske venec, od Sokolskega saveza pa spominsko knjigo. — Podrobnejše poročilo sledi.

Smrt poljskega slikarja

Varšava, 9. oktobra. AA. V Krakovu je umrl poljski slikar Jak Mazecki, roj. 1854.

Doumergue na posetu v Bruslju

Pariz, 9. oktobra. g. Predsednik francoske republike Doumergue se je odzval povabilu belgijskega kralja Alberta ter bo jutri v spremstvu ministrskega predsednika Brianda odpotoval v Bruselj, kjer bo ostal nekaj dni. Gre za poset vljudnosti, ki bo obenem manifestacija prijateljskih odnosov med obema državama.

K fuziji dunajskih bank

Dunaj, 8. oktobra. s. Pomirjenje med vlagatelji Bodenkreditanstalta napreduje. Promet se je vršil skoro normalno. Tudi na borzi je bilo razpoloženje mirno. Temu je pripomoglo dejstvo, da je Kreditanstalt že v efekti koncerna Bodenkreditanstalt nastopil z intervencijskimi nakupi. V vsaki podružnici Bodenkreditanstalt uraduje višji uradnik Kreditanstalta, ki je občinstvu na razpolago za informacije.

Protizidovske demonstracije v Budimpešti

Budimpešta, 8. oktobra. s. V anatomskem inštitutu budimpeštanske univerze so se danes dopoldne ponovile protizidovske demonstracije. Skupina 50 dijakov je pretepla štiri židovske dijake ter jih preganjal iz posloja.

Tudi v rdeči armadi petdnevni teden

Moskva, 9. oktobra. o. Kakor poročajo listi, je vojni komisar Vorošilov uvedel v rdeči armadi in v vojnih arsenalih nepretrgani petdnevni delovni teden, da se ojači obrambna sila sovjetske Rusije.

Ob deveti prebiscitni obletnici

Prelat dr. Seipel je napisal med svetovno vojno knjigo »Nation und Staat«, v kateri je razložil, da ima država za cilj blaginjo vseh svojih pripadnikov. Zato nima država pravice, da bi narode zatirala.

Tik pred plebiscitom so bile v deželni zboru v St. Vidu izrečene slovesne obljube, da bodo dali Nemci Slovence vse narodne pravice in takoj po plebiscitu je avstrijski član plebiscitne komisije P. Pirkhahn imenoma avstrijske vlade izjavil, da zagotavlja slovenske deželane v coni A, da se bosta s strani merodajnih mest varovala njihov jezik in njihova narodnost. Kako so koroški Nemci te obljube izpolnili, popisuje ob letnici plebiscita v znani berlinski reviji »Kulturwehr« slovenski deželni poslanec g. Starc, ki izjavja:

Takoj po plebiscitu so vse nemške stranke zatrjevale vsem Slovincem nacionalni in kulturni razvoj, pri čemer so gotovo mislili najprej na one, ki so glasovali za Avstrijo. Ščasoma pa je pri njih prevladalo mnenje, da bi se dal razcep, dosežen pri plebiscitu med Slovenci, izrabiti do končne izjave, da se je s plebiscitom odločila tudi kulturna pripadnost. Med Slovence in Nemce so potisnili »Die Windische« ter jih obdali z gloriozno zvestobo do Avstrije, dočim so pričeli narodno zavedne Slovence proglasiti za freudentiste.

Ob plebiscitu je glasovalo v coni A skupaj 37.499 ljudi. To število je postalo koroškim Nemcem merodajno za to, koliko so sme naštetj Slovencev na vsem slovenskem ozemlju. In res so jih našeli s svojimi komisariji samo toliko. Sedaj pravilo zastopniki »Heimabund«: Od okroglo 37.000 slovenskih Korošcev jih je 22.000 pri plebiscitu priznalo, da so zvesti domovini. 15.000 pa se jih je odločilo za Jugoslavijo. Ti so »Čuši«, »Srbi« in »izdajalci domovine.«

Koroški Nemci so začeli z vsemi svojimi močmi delati za uresničitev dr. Lemischeve napovedi po plebiscitu, da imajo pred seboj samo še eno generacijo 30 let, pa bodo koroški Slovenci potuljeni. Pred dvema letoma so prišli na dan s predlogom kulturne avtonomije za Slovence. Slovenski zastopniki niso bili o stvari nič povprašani. Kmalu pa smo izvedeli, od kod izvira ta nova ljubezen Nemcev do Slovencev. »Freie Stimmen« so priznale, da je bil podan predlog o avtonomiji z ozirom na bližnje volitve v Jugoslaviji in da so bili zastopniki Nemcev iz Jugoslavije v tej zadevi v Celovcu. Predlog so priključili primerno za Nemce v Jugoslaviji, ni pa v nem sledu vpoštevanja posebnih koroških razmer. Cilji predlagateljev kulturne avtonomije se kažejo toliko bolj, kolikor dalje časa teži predlog v deželni školski odsek. Nemci hočejo omejiti predlog avtonomije na maj življenja nesposoben krog narodno zavednih Slovencev, da bi se pospešilo izcrpanje ostalih Slovencev, da se bodo z avtonomijo razčistili pojmi in da pride do »stroge ločitve domoljubnih prebivalcev od onih elementov, ki škijajo preko Karavank v zlato Jugoslavijo, od koder naj jim pride rešitev izpod avstrijske jarma. Narodni katastrofi bi bil seznan teh prevratnih elementov v deželi.

Na občnem zboru Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem lani je bila sprejeta resolucija, v kateri se poudarja, da Slovenci vztrajajo pri svoji zahtevi po kulturni avtonomiji v smislu sklepov manjšinskih kongresov in da pristanejo na težko žrtve narodnega katastra, ako prenese večina vse manjšinske pravice in dolžnosti na zastopstvo kulturne avtonomije. Pogajanja v deželni odseku v letošnji pomladi so ostala brezuspešna. Slovenski zastopnik je pokazal veliko popustljivost, toda težnja Nemcev stremi za tem, da porabi avtonomijo za končno uditvev razdvojenosti med Slovenci.

Med tem pa pritiska na slovensko ljudstvo vedno huje in v zadnjem času ne pustijo na miru niti šolskega verouka v slovensčini. Zanašajo se na škola, da jim ne bo nasprotovail v njihovem prizadevanju, da bi se tudi verouk v šoli vršil v nemščini kljub jasnim določbam njegovega prednika knezoškofa Adama, ki je l. 1911. odredil, da se mora vršiti dušno nastitstvo med Slovenci v njihovem jeziku. Toda danes je drugače, saj na primer v župnihi Vetrinji, St. Jakob, Žrelec, Grabštajn, Timenica, St. Lipš, kjer je občevalni jezik slovenski, propovedi nemške. Nemški duhovniki so izgnali slovenski jezik iz cerkve.

Za druge manjšine skrbí Avstrija po jasnih določbah mirovne pogodbe. Za Madžare tiska na Dunaju učne knjige, v njihovem jeziku. Hrvatje na Gradškem so dobili nedavno tretjo čitanko, češke šole na Dunaju se množe, samo koroški Slovenci ostaja brezpraven. Vse šole na Koroškem so nemške.

Toda manjšinski problem zanima Evropo v vedno obsenejši meri in ni dvoma, da se bodo dosegli uspehi, pod katerih silo prižari jutro pravice tudi v naš tako težko preizkušeni Koročan.

Kralj v Beogradu

Beograd, 9. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj se je vrnil danes ob 13. v Beograd.

Čestitke predsedniku vlade

Beograd, 9. oktobra AA. Predsednik ministrskega sveta je prejel tudi tekom današnjega dne številne brzojavne čestitke k novemu zakonu, s katerim se uvaža za našo državo naziv »Jugoslavija« ter ustvarja nova notranja razdelitev na banovine.

Angleški poslanec v Jugoslaviji

Atene, 9. okt. AA. Poslanec angleške delavske stranke Smith, čegar udeležba na kongresu za mir je vzbudila splošno pozornost, je izjavil dopisniku »Avale«, da namerava po končanem kongresu posetiti Jugoslavijo. V Beograd bo prispel 13. t. m. »Posetil sem vse večje države«, je izjavil g. Smith, »in ne morem zapustiti Balkana, ne da bi posetil Beograd in Jugoslavijo, ker bi mogla biti moja sodbja o tej državi pristranska, dokler je sam ne vidim in se na licu mesta ne prepričam o fiktivnem stanju.«

Želje Osjeka

Osijek, 9. oktobra č. Danes je odpotoval v Beograd osječki mestni župan dr. Hengi, da sporoči predsedniku vlade generalu Živkoviću željo občinskega zastopstva, naj bi se v Osijeku osnovalo okrogli inšpektorat za katerega se potezuje Bjelovar. Ker bo Osijek zgubil zaradi nove razdelitve na banovine veliko županstvo, sedež oblasti samouprave in morda tudi trgovsko in obrtniško zbornico, se potovanja osjekega župana v Beograd, pripisuje velik pomen. Razen tega je uvedena akcija osjeških odvetnikov, da bi se izposlovalo pri ministru pravde osnovevne apelacijske sodišča. »Osijeku, kjer bi bilo zanj dosti prostora po ukinitvi raznih drugih uradov.

Obisk dveh odličnih Kitaicev

Beograd, 9. okt. AA. Opolnomočeni minister kitajske republike v Washingtonu Wu in predsednik vrhovnega sodišča v Nankingu Wang Sung Hui sta prispela v našo državo, da si na priložnost direktorja higijenskega odseka Društva narodov, dr. Heimanna ogledata higijenske ustanove v Jugoslaviji. V Zagrebu sta si ogledala tamošnji higijenski zavod, šolo za narodno zdravje ter zdravstvene ustanove mestne občine. V Beogradu so jim bili razkazani centralni higijenski zavod, državna bolnica in šolske poliklinike. V Skoplju sta si ogledala tamošnji higijenski zavod ter zdravstvene postaje.

Zakon o domačih ladjedelnih

Beograd, 9. oktobra. p. Ministrstvo trgovine je razposlalo vsem zbornicam in drugim zainteresiranim korporacijam načrt zakona o subvencioniranju domačih ladjedelnih, da podajo o njem svoje mišljenje. Zakon določa posebne nagrade za gradbo novih in popravilo starih ladij v domačih ladjedelnih.

Uvoz lesa v Grčijo

Beograd, 9. oktobra. p. Grško poslaništvo objavlja, da je od 1. oktobra dalje oproščen uvoz slavnega lesa vsake uvozne carine.

Prepovedana komunistična knjiga

Beograd, 9. oktobra. AA. Minister notranjih del je s svojim sklepom l. B. št. 31723 od 4. oktobra 1929 prepovedal, da se uvaža in razširja v naši državi knjiga »Zastava svobode«, ki je izšla v našem jeziku v Pittsburghu in ki jo je napisal neki Milan Obradović. Knjiga je napisana komunistično.

Samomorilska epidemija

Zagreb, 9. oktobra. n. Snoči je v vaješki šoli v Opatički ulici neko 17letno dekle med poukom izpilo strup. Dekle se je takoj zgrudilo nezavestno na tla, nakaš so jo prepeljali v bolnico, kjer je davi umrla. V šoli je izval dohodek seveda veliko razburjenje. Zakaj je mlado dekle izvršilo samomor, nihče ne ve.

Zagreb, 9. oktobra. n. 20letna kontoristinja Dragica Babić je poslala svoji sestri pismo, v katerem sporoča, da gre v smrt zaradi nekega moškega. Policija je takoj odredila preiskavo, da bi jo izsledili, ker jo že od včeraj ni več domov.

Iz češkega finančnega sveta

Praga, 8. okt. h. Današnja številka organa češke klerikalne stranke »Lidové Listy« je prinesla vest, da bo sedanji generalni direktor Živnostenske banke dr. Preiss odstopil. Za njegovega namestnika da bo imenovan dosedanjí upravnik finančnega rezora dr. Vlasak. Dr. Preiss bo prevzel mesto finančnega svetovalca češkoslovaške države v vprašanju preosnove v zlato valuto. Ob enem bo zastopal češkoslovaško državo v reparacijski banki. Glede te vesti izjavlja dr. Preiss, da je napačna, kar se pa tiče zastopstva v reparacijski banki, je vest preuranjena.